

Ústav světových dějin

Oponentský posudek diplomové práce

KRAUSOVÁ, Markéta, „*Simpsonovská aféra*“ a „*annus horribilis*“: *Příspěvek k proměnam obrazu britské královské rodiny na veřejnosti ve dvacátém století*, Diplomová práce, ÚSD FF UK v Praze, Praha 2015, 125 s. rkp.

Předložená diplomová práce Markéta Krausové představuje především analýzu několika významných okamžiků z dějin britské monarchie ve 20. století, a to abdikáční krize, jež vypukla v roce 1936, kdy král Eduard VIII. upřednostnil vztah s rozvedenou Američankou Wallis Simpsonovou před zájmy země a rozhodl se abdikovat, a nešťastných událostí z roku 1992, které výrazně zasáhly rod Windsorů v jejich novodobé historii. Hned v úvodu je třeba vyzdvihnout skutečnost, že práce představuje svým rozsahem a zaměřením v českém prostředí zajímavou studii. Markéta Krausová dle mého názoru předložila po odborné stránce relativně slušnou práci, jež přispěla k širší reflexi vnímání proměny úlohy a vlivu britské královské rodiny u tamní veřejnosti ve 20. století.

Diplomová práce Markéty Krausové je rozdělena do tří kapitol a několika logicky členěných podkapitol. V úvodu autorka analyzuje použité metodologické postupy, bibliografii a archivní výzkum, jež použila při vypracování své práce. První kapitola (nazvána širěji Simpsonovská aféra) se zaměřuje na analýzu osobností krále Eduarda VIII. a Wallis Simpsonové, jejich vztahu, okolností vedoucích k abdikáční krizi z roku 1936 a „druhý život“ v období po abdikaci. Druhá kapitola se zabývá dílčí problematikou královských rozvodů v rámci dynastie Windsorů (hrabě George Harewood a Patricia Tuckwell; princ Michael z Kentu a baronka Marie Christina von Reibnitz). Třetí kapitola se z velké části věnuje nešťastnému roku 1992 („annus horribilis“), kdy se královská rodina musela vyrovnat s několika skandály a pohromami. V závěru práce dochází Krausová k logickým zhodnocení, že britská královská rodina, respektive monarchie se těšila a těší nezvykle velkého zájmu a pozornosti ze strany veřejnosti, a to nejen kvůli její bohaté a na skandály četné historii, ale i

Ústav světových dějin

kvůli její konstitucionální úloze v rámci Britského společenství národů.

Stylistická a jazyková stránka práce Markéty Krausové je na slušné úrovni, ačkoli se v ní vyskytují občasné překlepy (seznam zkratk a cizojazyčných výrazů „Houses of Lords“ správně „House of Lords“, s. 31 „Montbatten“ správně „Mountbatten“, s. 40 „Josef Goebbels“ správně „Joseph Goebbels“ aj.) a věcné chyby (seznam zkratk a cizojazyčných výrazů – místokrál není oficiální titul britského vládce v Indii, ale je to úředník vládnoucí jménem krále v době jeho nepřítomnosti v zemi; s. 43 – v Kanadě panovníka nezastupoval guvernér, ale generální guvernér). Osobně bych o následníkovi trůnu Eduardovi hovořil spíše jako o princovi z Walesu než o knížeti velšskému (s. 46). V případě předního municipálního představitele Londýna bych spíše používal pojem starosta než primátor (s. 81). Současně bych doporučoval sjednotit psaní sasko-koburgsko-gothajského rodu (s. 10 Saxe-Coburg-Gotha; s. 18 Sachsen – Coburg – Gotha nebo Sasko – Koburgsko – Gothajská dynastie).

Dalším nedostatkem je systematická nedůslednost v rozlišování roznělovníku/spojovníku od pomlčky a fakt, že v poznámkovém aparátu autorka nerespektuje úzus zápisu odkazů ze stejného zdroje, které následují bezprostředně po sobě, neboli nepoužívá „tamtéž“ (kupříkladu s. 43, 89 aj.). V poznámkovém aparátu a v seznamu použité literatury doporučuji sjednotit psaní velkých a malých písmen u anglicky psaných publikací. Zčásti za nadbytečné považuji zahlcování poznámkového aparátu marginálními vysvětlivkami běžně známých pojmů jako NSDAP a SS (s. 57) nebo zmínka, že povstání ve Španělsku byla „občanská válka“ (s. 31).

K mým dalším výtkám patří fakt, že Krausová v textu nezřídka (s. 34, 41 aj.) nerozlišuje význam některých termínů. Zejména v první polovině 20. století je dle mého názoru chybné mluvit o Anglii, protože pojmy jako Velká Británie a Anglie nejsou z geografického, historického a politického hlediska vnímány, oproti starší západní a prvorepublikové československé historiografii, jako ekvivalenty. Autorka by se v této souvislosti měla rovněž vyvarovat dílčím nepřesnostem v titulatuře Eduarda VIII., který nebyl „králem Spojeného

Ústav světových dějin

království Velké Británie“ (s. 38), respektive „králem Anglie“ (s. 35), ale v této době byl „králem Velké Británie a Irska a britských zámořských dominií, obráncem víry a císařem Indie“. Dalším nedostatkem práce je skutečnost, že Krausová opakovaně používá přímou citaci, aniž by odkazovala na zdroj (pozn. p. č. 150 na s. 33, pozn. p. č. 169 na s. 35, s. 42, s. 81 aj.), což znemožňuje čtenáři tyto citace jakkoli ověřit.

Jisté nedostatky lze nalézt při práci s nevydanými prameny. Krausová v úvodu píše, že „využila možnosti bádát v britském *National Archives* v Londýně – Kew..., [kde – J. V.] našla řadu dokumentů vztahujících se k osobám vévody a vévodkyně z Windsoru, [a že – J. V.] bohužel celá řada informací o abdikacním období roku 1936 je vzhledem k citlivému obsahu zatím nepřístupná,“ a proto pracovala jen s jedním nevydaným pramenem F CO 51/524 (*Contingency Plans for Death of Duchess of Windsor*), na který je současně chybně odkazováno (správně FCO 57/524). Tvzení, že celá řada dokumentů o abdikacní krizi z roku 1936 je kvůli citlivému obsahu nepřístupná, je nepřesné, protože k této tematice jsou zveřejněny ve výše zmíněném archivu desítky dokumentů v několika fondech (Cabinet Office, Prime Minister's Office, Dominions Office aj.). Archiválie z *The National Archives* běžně analyzují dílčí studie, které nedávno k této problematice v českém prostředí vyšly.¹ Všeobecně rozbor česky psané odborné literatury ke zkoumané problematice v úvodu chybí. Práci Markéty Krausové by celkově prospělo, kdyby autorka více pracovala i s odbornými zahraničními studiemi, které zejména abdikacní krizi hojně reflektují, než často s populárně naučnou literaturou.

Navzdory výše zmíněným výtkám je třeba vyzdvihnout skutečnost, že Markéta Krausová svou práci založila především na cizojazyčných sekundárních zdrojích a archivních materiálech, a proto je práce po obsahové stránce velmi dobrá. Vzhledem k tomu, že předložená

¹ Kupříkladu srv. NOVOTNÝ, Lukáš, „Žádná rada do doby, dokud se král nerozhodne!“: Abdikační krize ve Velké Británii v roce 1936, in: DRŠKA, Václav – KOVÁŘ, Martin (eds.), *Kapitoly z obecných dějin: Panu profesorovi s láskou...*, Praha 2014, s. 229–237.

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Ústav světových dějin

diplomová práce splňuje všechny požadavky, kladené na tento typ studentské kvalifikační práce, navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

V Praze, 19. června 2015

PhDr. Jaroslav Valkoun, Ph.D.

Ústav světových dějin FF UK v Praze